

Vergaderjaar 2024–2025

29 826	Industriebeleid
32 813	Kabinetsaanpak Klimaatbeleid
31 239	Stimulering duurzame energieproductie

Nr. 262

BRIEF VAN DE MINISTER VAN KLIMAAT EN GROENE GROEI EN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 juli 2025

Met de maatwerkaanpak verduurzaming industrie wil het kabinet de grootste industriële uitstoters die ambitieuze plannen hebben, faciliteren om te verduurzamen in Nederland. In dat kader informeren de Minister van Klimaat en Groene Groei en de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat u, conform het gefaseerde proces van de matwerkafsprake, over de Joint Letter of Intent (JLoI) die op 8 juli jl. met AnQore en de Provincie Limburg is getekend.¹ Een JLoI is voor alle betrokken partijen een belangrijke tussenstap op weg naar een bindende maatwerkafsprake.

U treft de JLoI bijgevoegd bij deze brief. Dit is de derde JLoI die is gesloten met een maatwerkbedrijf, na Nobian² en Cosun³. Deze bedrijven hebben in hun JLoI ook bevestigd versneld toe te werken naar verduurzaming van hun productie-processen. Met deze mogelijke financiële ondersteuning vanuit maatwerk, geeft het kabinet uitvoering aan de motie van het lid Thijssen⁴ die oproept maatwerk-bedrijven die een Klimaatplan hebben in lijn met het Parijsakkoord (indien nodig) financieel tegemoet te komen.

Ambitie JLoI

Het maatwerktraject met AnQore op Chemelot is gericht op één verduurzamingsproject. Het gaat om de bouw van een nieuwe Thermal Oxidizer (TO). Deze nieuwe ketel zal de lachgasemissie van AnQore grotendeels reduceren. Hierdoor kan AnQore haar jaarlijkse emissie per 2029 met 68% (minimaal 365 kton CO₂ eq.) reduceren ten opzichte van het jaar 2020.

¹ Kamerstuk 29 826 nr. 197 is proces opgenomen over wanneer de Kamer te informeren.

² Kamerbrief Joint Letter of Intent Maatwerk Nobian | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl

³ Kamerbrief Joint Letter of Intent Coöperatie Koninklijke Cosun UA | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl

⁴ Kamerstuk 29 826, nr. 236.

Daarnaast levert het project positieve bijdragen op het gebied van de leefomgeving. Zo wordt de emissie van stikstof (NO_x) gereduceerd met minimaal 50% (100 ton) in 2030 ten opzichte van 2020. Ook worden Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) extra gereduceerd, is er 17% (100.000 m³ per jaar) verminderd zoetwatergebruik en 25% (4 mln m³) minder gasverbruik. De realisatie van het project is dus een belangrijke investering in de kwaliteit van de leefomgeving en gezondheid van omwonenden rondom Chemelot, wat bij hen een zorgpunt is. Tot slot draagt het project bij aan de versterking van het sterk geïntegreerde cluster Chemelot, waar AnQore één van de grotere spelers is.

Met ondersteuning vanuit de maatwerkaanpak kan dit project met 11 jaar worden versneld, van 2040 naar 2029. Afgezet tegen het reductiepad van de Nederlandse CO₂-heffing in 2030, levert dit project met 365 kton CO₂ eq. reductie een additionele reductie van 101 kton per 2029.

Dit project is dus positief voor zowel het klimaat, omwonenden als de industrie.

Planning en inspanningen van partijen

Met de ondertekening van de JLoI gaan het Rijk, AnQore en de Provincie Limburg inspanningen aan om bovengenoemde ambities uit te werken tot een bindende maatwerkafspraken in september 2025.

De inspanningen van AnQore betreffen onder andere het verder uitvoering geven aan het project, de financiering rondkrijgen van het project met een totaal investeringsbedrag van 122 mln euro en het aanvragen van de benodigde vergunningen.

De Staat zal zich inspannen om de lachgasemissie bij productie van acrylonitril – waaronder die van AnQore – onder het EU-ETS te brengen. Daarnaast spant de Staat zich in om financiële steun voor de onrendabele top (maximaal 46 mln euro) mogelijk te maken en – binnen haar bevoegdheden – bij te dragen aan een zo soepel mogelijk vergunningstraject. Voor de tijdige toekenning van de benodigde middelen worden bij Miljoenennota middelen overgeheveld uit het Klimaatfonds ten behoeve van AnQore. Mocht blijken dat de middelen eerder nodig zijn, dan zullen deze worden opgevraagd met een Incidentele Supplementaire Begroting (ISB).

Tot slot spant de Provincie Limburg zich in voor een tijdige afronding van de vergunningstrajecten en onderzoekt zij een mogelijke rol in de financiering.

Adviescommissie Maatwerkafspraken Verduurzaming Industrie

Om de kwaliteit van de voorgenomen maatwerkafspraken te borgen, is de onafhankelijke adviescommissie maatwerkafspraken verduurzaming industrie (AMVI) ingesteld⁵. Hiermee is invulling gegeven aan de wens van de Kamer om de maatwerkafspraken te laten toetsen op onder andere haalbaarheid, doelmatigheid en ambitieniveau. De AMVI adviseert over een concept JLoI. Dit is het moment dat de beoogde maatwerkaanpak voldoende gedetailleerd is uitgewerkt, maar er tegelijkertijd nog ruimte is om de overwegingen van de AMVI mee te nemen in de uitwerking van de definitieve JLoI en/of bindende maatwerkafspraken.

Op 8 mei jl. is de concept JLoI met AnQore voorgelegd aan de AMVI. De AMVI heeft ten behoeve van de advisering relevante achtergrondocu-

⁵ <https://wetten.overheid.nl/BWBR0047890/2023-02-21>

mentatie ontvangen, zoals de vertrouwelijke business case. De AMVI is bij AnQore op werkbezoek geweest en heeft vervolgens meerdere gesprekken gevoerd met de teams van AnQore, de Rijksoverheid en de Provincie. Op 23 juni jl. heeft de AMVI haar advies aangeboden, welke als bijlage bij deze brief is gevoegd.

Het advies van de AMVI

De AMVI adviseert positief over de JLoI en hoopt met haar advies bij te dragen aan het tot stand komen van een definitieve afspraak met AnQore. De AMVI geeft in haar advies een positief oordeel over de haalbaarheid en de doelmatigheid. De AMVI onderschrijft het belang van AnQore voor de Nederlandse industrie. Zij stelt vast dat de beoogde bijdrage aan het reduceren van uitstoot van CO₂ en stikstof en vermindering van gebruik van aardgas significant zijn. De AMVI geeft richting de bindende maatwerkafspraken een voorwaarde, twee adviezen en een overweging mee:

- De AMVI stelt als voorwaarde dat de Europese Commissie goedkeuring aan Nederland moet geven om de lachgasemissie bij productie van acrylonitril, waarvan AnQore in Nederland de enige producent is, onder EU-ETS te brengen. Hierdoor kan AnQore een deel van deze verduurzamingsinvestering terugverdienen via de verkoop van vrije EU-ETS rechten. Naast de financiële steun van de Staat, zijn deze opbrengsten uit EU-ETS noodzakelijk om de business case sluitend te krijgen. Daarom zijn partijen het met de AMVI eens dat dit een essentiële voorwaarde is voor AnQore om een positief investeringsbesluit te nemen. Op basis van gesprekken met de Europese Commissie verwacht de Staat in september duidelijkheid te krijgen over EU-ETS.
- Begin april 2025 is door de Europese Commissie besloten dat lachgas, naast de status van broeikasgas (CO₂ eq.), ook de status van ZZS krijgt⁶. Dit betekent dat er in de toekomst mogelijk maximale grenzen komen voor emissie en immissie en voor het lachgas een ZZS-minimalisatieplicht gaat gelden. De AMVI concludeert, net als het stelselverantwoordelijke Ministerie van IenW en de Provincie Limburg als bevoegd gezag, dat maatwerk tot een eerder investeringsbesluit en dus versnelde reductie zal leiden. Daarnaast adviseert de AMVI om richting een bindende maatwerkafspraken een inschatting te maken van de impact van de aanstaande ZZS-classificatie van lachgas als ZZS en mogelijke gevolgen voor de financiële steun vanuit de Staat voor dit project. Dit advies neemt het kabinet over. Dat betekent dat in de verdere uitwerking samen met de relevante betrokken partijen een inschatting zal worden gemaakt. Hiervoor is reeds een traject gestart. Deze ZZS-classificatie maakt de versnelde reductie van AnQore's lachgas via maatwerk niet alleen van belang vanuit het perspectief van versnelde reductie van broeikasgassen, maar ook vanuit het perspectief van de leefomgeving.
- De AMVI adviseert, mede gezien de financiële positie van AnQore, om bij een eventuele subsidie de financiële risico's van de Staat als gevolg hiervan voldoende te mitigeren. In de gesprekken met AnQore over de JLoI is vanuit de Staat aangegeven dat bij een eventuele bindende maatwerkafspraken financiële zekerheden voor de Staat nodig zijn in de verschillende fases van het project. Aanvullend is, na het advies van de AMVI, met de aandeelhouders van AnQore afgesproken om in het vervolgtraject in gesprek te gaan over hun mogelijke rol bij het bieden van financiële zekerheden aan de Staat. Voldoende financiële zekerheden blijft voor de Staat een voorwaarde voor een eventuele maatwerksubsidie. Dit punt zal verder worden uitgewerkt richting een bindende maatwerkafspraken.

⁶ Delegated regulation – EU – 2025/1222 – EN – EUR-Lex

- Tot slot, geeft de AMVI als overweging mee om de onafhankelijk door het bedrijf AFRY vastgestelde gas-, elektriciteits- en ETS-prijzen die in het financiële model zijn gebruikt, richting een bindende maatwerkafpraak te actualiseren omdat deze afkomstig zijn uit het laatste kwartaal van 2024. Tot nu toe is een ritme gehanteerd om de prijzen jaarlijks te actualiseren. In overleg met AFRY en betrokken maatwerkbedrijven, zal bekeken worden of er reden is om hiervan af te wijken.

Conclusie

De JLoI met AnQore is ambitieus en realisatie van het project draagt bij aan de toekomst van het bedrijf, klimaatwinst en verbetering van de leefomgeving.

Het ondertekenen van de JLoI is een mooie tussenstap die, ondersteund door het advies van de AMVI, laat zien dat we op de goede weg zijn. Om daadwerkelijk tot realisatie te komen, moet tegelijkertijd nog het nodige werk worden verzet. Dat is uitdagend, zeker in de huidige context waarin industriële bedrijven zoals AnQore het (financieel) minder ruim hebben. Maar met deze uitdaging zijn én gaan we de komende maanden, samen met alle betrokken partijen, hard aan de slag.

De Minister van Klimaat en Groene Groei,
S.Th.M. Hermans

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
A.A. Aartsen